

Warszawa, dnia 8.07.2022 r.

**Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie uzgodnień międzyresortowych
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383)
z dnia 17 maja 2022 r., aktualna wersja projektu na dzień 8 lipca 2022 r.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Uwaga dotyczy	Treść uwagi	Stanowisko MS
1.	MF	Uwaga ogólna	Projekt będzie miał wpływ na jednostki samorządu terytorialnego w związku z powyższym, zgodnie z art. 50 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, powinien zostać również zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.	Uwaga niezasadna W związku z treścią uwagi dokonano powtórnej weryfikacji Oceny Skutków Regulacji. Z aktualnej treści OSR nie wynika konieczność opiniowania projektu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.
2.	MRiT	art. 1 projektu	Propozycja rozważenia dodania do ustawy - Prawo o notariacie, odpowiednio jako art. 95 cb oraz art. 95ya, przepisów stanowiących, iż notariusz może sporządzać odpisy aktów poświadczenia dziedziczenia, a także odpisy europejskich poświadczeń spadkowych, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990), w postaci elektronicznej, a następnie opatrywać je kwalifikowanym podpisem elektronicznym i przekazywać właściwemu staroście za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Zgodnie art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne notariusze przekazują starostom odpisy aktów	Uwaga niezasadna. Kwestia elektronicznego sporządzania dokumentów przez notariuszy będzie przedmiotem dalszych prac koncepcyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości

			poświadczenia dziedziczenia oraz odpisy europejskich poświadczeń spadkowych. Proponowana zmiana służyłaby usprawnieniu i przyspieszeniu przekazywania w/w dokumentów.	
3.	MRiT	art. 1 pkt 2 projektu	Za zbędny należy uznać przepis art. 1 pkt 2 Projektu, nadający art. 2 § 1 ustawy – Prawo o notariacie następujące brzmienie: „notariusz jest funkcjonariuszem publicznym”. Kwestia ta została już bowiem uregulowana w obowiązującym art. 115 § 13 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138).	Uwaga niezasadna Pojęcie „funkcjonariusz publiczny” nie dotyczy uregulowania związanego z art. 115 k.k. Jak wskazano w doktrynie, „definicji zawartej w ustawie karnej nie należy przyznawać waloru ogólnosystemowego i w konsekwencji nie należy ujmować statusu notariusza jako funkcjonariusza publicznego wyłącznie w kontekście jego ochrony prawnokarnej i odpowiedzialności karnej (T. Ereciński, Kilka uwag, s. 44 i n., za: A.J. Szereda (red.), Prawo o notariacie. Komentarz, Warszawa 2022, Legalis).
4.	RCL	art. 1 pkt 2 i 4 projektu	Wątpliwości co do zgodności z Konstytucją budzi projektowany w art. 1 pkt 4 projektu ustawy przepis art. 15a § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem o notariacie”, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości będzie zawieszał obligatoryjnie notariusza w czynnościach zawodowych, jeżeli przeciwko notariuszowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego. Analogiczne rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do innych grup zawodowych, np.

		<p>umyślne przestępstwo skarbowe. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Projektowany przepis, w konsekwencji którego osoba uznawana w świetle prawa za osobę niewinną zostaje zawieszona w czynnościach zawodowych, a więc pozbawiona możliwości zarobkowania, budzi zatem zastrzeżenia. Przesądzenie w art. 1 pkt 2 projektu, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym nie usprawiedliwia tak niekorzystnego dla 2 notariusza rozwiązania. Na funkcjonariuszu publicznym spoczywają dodatkowe obowiązki, niemniej jednak równoważyć je powinny dodatkowe uprawnienia. Funkcjonariusze publiczni są objęci szczególną ochroną państwa. Tymczasem status notariusza jest całkowicie odmienny od innych osób, którym przysługuje status funkcjonariusza publicznego. Dla przykładu regulacje dotyczące zawieszenia w wykonywaniu czynności służbowych dotyczące policjantów (art. 39 i art. 124 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji) czy funkcjonariuszy Straży Granicznej (art. 43 i art. 128 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej) przewidują, że zawieszenie następuje w razie wszczęcia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ścigane z oskarżenia publicznego – na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. Przedłużenie zawieszenia do końca postępowania karnego ma charakter fakultatywny i jest ograniczony do szczególnie uzasadnionych przypadków. W odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Więziennej obligatoryjne zawieszenie w czynnościach służbowych jest dopuszczalne tylko w przypadku tymczasowego aresztowania (art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej). Co więcej, w okresie zawieszenia, dla przykładu, policjant, funkcjonariusz Straży</p>	<p>komorników. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też</p>
--	--	--	--

		<p>Granicznej, żołnierz zawodowy czy funkcjonariusz Służby Więziennej otrzymują 50% przysługującego im uposażenia, które jest wypłacane z budżetu państwa. Tymczasem notariusz, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, otrzymuje wynagrodzenie za dokonanie czynności notarialnych, określone na podstawie umowy zawartej ze stronami czynności, nie wyższe niż maksymalne stawki taksy notarialnej. Wraz z zawieszeniem w wykonywaniu czynności zawodowych notariusz pozostaje pozbawiony możliwości otrzymywania wynagrodzenia na czas trudny do przewidzenia, gdyż postępowania karne mogą toczyć się przez wiele lat. Projektowany przepis art. 15a § 1 Prawa o notariacie jest co prawda wzorowany na art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168), zwanej dalej „ustawą o komornikach”, nie jest jednak właściwe powielanie tych rozwiązań na gruncie ustawy, która w sposób odmienny reguluje status notariusza. Podkreślenia wymaga bowiem, że ustawa o komornikach reguluje zasady pełnienia służby na stanowisku komornika sądowego (art. 1 pkt 1 ustawy o komornikach), ponadto stanowi, że komornik jest organem władzy publicznej w zakresie wykonywania czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym (art. 3 ust. 1 ustawy o komornikach), oraz, że komornik przy wykonywaniu zadań kieruje się dobrem wymiaru sprawiedliwości oraz interesem 3 publicznym (art. 2 ust. 3 ustawy o komornikach). Regulując zagadnienia związane z zawieszeniem komornika w wykonywaniu czynności zawodowych, ustawodawca określił szczegółowo, jakich czynności komornikowi nie wolno wykonywać, jakich funkcji nie może on pełnić w czasie zawieszenia, ale także, że przysługuje mu prawo do uzyskiwania informacji o należnym mu na podstawie art. 48 ust. 2 dochodzie, a po upływie roku od zawieszenia komornik może,</p>	<p>odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666).</p> <p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Co prawda do tej pory, w odniesieniu do kwestii uzyskiwania przez Ministra Sprawiedliwości informacji dotyczących prowadzonych przeciwko notariuszom postępowań o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, stwierdzić należy, iż okoliczności te objęte były zakresem normowania przepisu art. 21 § 1 pkt 1 k.p.k., zgodnie z którym o wszczęciu i ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw funkcjonariuszom publicznym należy bezzwłocznie zawiadomić przełożonych tych</p>
--	--	---	--

		<p>za zgodą prezesa właściwego sądu rejonowego, podjąć dodatkowe zatrudnienie, inne zajęcie lub sposób zarobkowania. Takich gwarancji dla notariusza nie przewiduje Prawo o notariacie ani przekazany do zaopiniowania projekt. Nadanie notariuszowi statusu funkcjonariusza publicznego, którego konsekwencją jest zwiększenie katalogu dokonywanych przez notariusza czynności, w wykonywaniu których wyręczać ma on organy państwa, bez jednoczesnego zapewnienia mu minimalnych gwarancji bytowych budzi zastrzeżenia. Wobec powyższego jest niezbędne wykazanie w uzasadnieniu argumentów przemawiających na korzyść przyjętych w projekcie rozwiązań i wskazujących na zachowanie zasady proporcjonalności. Wyjaśnienia wymaga także, w jaki sposób Minister Sprawiedliwości będzie informowany, i przez kogo, że przeciwko notariuszowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, albo że jest prowadzone postępowanie o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie. Projekt nie zawiera żadnych rozwiązań dotyczących konieczności zawiadamiania Ministra Sprawiedliwości o takich zdarzeniach.</p> <p>- dostrzega się także niespójność między projektowanym art. 15a § 1, który określa obligatoryjne przypadki zawieszenia notariusza w czynnościach zawodowych, a § 5, który stanowi, że Minister Sprawiedliwości może z urzędu uchylić postanowienie o zawieszeniu notariusza, z wyjątkiem postanowienia dotyczącego prowadzonego przeciwko notariuszowi postępowania o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. Co za tym idzie, w przypadku postępowania o częściowe lub całkowite ubezwłasnowolnienie Minister Sprawiedliwości będzie mógł obligatoryjne postanowienie o zawieszeniu uchylić</p>	<p>osób, jednak dla uściślenia kwestii podniesionej w uwadze dodano w art. 5 projektu przepis, który w art. 21 w § 1 k.p.k. dodaje pkt 4 w brzmieniu:</p> <p>„4) notariuszom, zastępcom notarialnym lub aplikantom notarialnym – należy bezzwłocznie zawiadomić Ministra Sprawiedliwości oraz radę właściwej izby notarialnej, właściwą ze względu na siedzibę kancelarii notarialnej.”.</p> <p>Uwaga zasadna</p> <p>W odniesieniu do trybu uzyskiwania przez Ministra Sprawiedliwości informacji o toczącym się postępowaniu o ubezwłasnowolnienie, do tej pory brak było regulacji, w związku z czym w art. 3 pkt 3 projektu dodano przepis art. 558a k.p.c. o treści:</p> <p>„Art. 558a. O wszczęciu i prawomocnym zakończeniu postępowania o ubezwłasnowolnienie notariusza, zastępcy notarialnego lub aplikanta notarialnego oraz o ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd niezwłocznie zawiadamia Ministra</p>
--	--	--	---

		<p>w każdym czasie; nie są jednak znane kryteria, jakimi Minister Sprawiedliwości będzie się kierować, podejmując decyzję o uchyleniu wcześniejszego postanowienia,</p> <p>- nie są także znane przesłanki, jakimi będzie się kierować Minister Sprawiedliwości przy podejmowaniu fakultatywnej decyzji o zawieszeniu notariusza w czynnościach zawodowych w przypadkach określonych w projektowanym art. 15a § 2 Prawa o 4 notariacie. Projektowane przepisy przewidują w tym zakresie uznaniowość, co wymaga doprecyzowania i szczegółowego omówienia w uzasadnieniu,</p> <p>- projektowany przepis art. 15a § 7 Prawa o notariacie przewiduje, że na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu notariusza w czynnościach zawodowych przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie. Do rozpoznania zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o środkach odwoławczych. Przepis ten wymaga doprecyzowania przez wskazanie, że odpowiednie zastosowanie znajdują w tym przypadku przepisy dotyczące zażeń, a najlepszym rozwiązaniem i najbardziej precyzyjnym będzie wskazanie konkretnych przepisów Kodeksu postępowania karnego, które znajdą zastosowanie do zażeń na postanowienie o zawieszeniu w czynnościach zawodowych. Do zwykłych środków odwoławczych zaliczana jest apelacja, zażalenie i sprzeciw. Tak ogólne odesłanie będzie rodzić wątpliwości interpretacyjne, które normy procedury karnej znajdą zastosowanie. Wyjaśnienia wymaga, dla przykładu, czy zastosowanie ma znaleźć przepis art. 462 § 1 Kodeksu postępowania karnego, który stanowi, że, jeśli ustawa nie stanowi inaczej, zażalenie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postępowania, jednakże sąd powołany do jego</p>	<p>Sprawiedliwości. Do zawiadomienia o zakończeniu postępowania załącza się odpis prawomocnego orzeczenia.”</p> <p>W konstrukcji ustawy identycznie, jak w rozwiązaniach przedwojennych (swoista działalność usługowa), notariusz jest funkcjonariuszem publicznym (podobnie, jak komornik sądowy). Podobne rozwiązania funkcjonują w ustawie o komornikach sądowych, dla przykładu w art. 18 ustawy o komornikach sądowych uregulowano przesłanki zawieszenia komornika w czynnościach. Od daty wejścia w życie wspomnianej ustawy (tj. od 1.01.2019 r.) nie zostały zgłoszone żadne wątpliwości natury konstytucyjnej.</p> <p>Ustrojowo nietrafne jest podnoszone w piśmie widzenie notariusza, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Takie zawężone spojrzenie można odnieść jedynie do jednego z aspektów wykonywania zawodu notariusza, który w koncepcji nowej ustawy bardziej służy państwu i obywatelom, aniżeli jest przedsiębiorcą prowadzącym</p>
--	--	--	--

			rozpoznania może wstrzymać wykonanie postanowienia.	<p>„szczególną działalność gospodarczą”. Nietrafny jest zarzut, iż projekt nie zawiera dostatecznych gwarancji dla notariusza, bowiem przewidziano je na najwyższym poziomie, w związku z sądową kontrolą rozstrzygnięć w przedmiocie zawieszenia. Całkowicie błędny jest również zarzut niespójności dot. projektowanego art. 15a § 5, ponieważ nie dostrzeżono, że obligatoryjne zawieszenie w czynnościach notariusza, związane jest z postawieniem zarzutów dot. umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, co wyłącza możliwość ingerencji w decyzje procesowe innego organu. W tych przypadkach decyzja Ministra Sprawiedliwości ma charakter deklaratoryjny i jest pochodną sytuacji procesowej w sprawie karnej. W innych przypadkach natomiast właściwe jest pozostawienie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości autokorekty. Identycznie, jak w przypadku ustawy o komornikach sądowych</p>
--	--	--	---	---

				Minister Sprawiedliwości będzie kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Należy dodać, że tego typu rozwiązania od ponad 3 lat w poprawny sposób funkcjonuje w obszarze nadzoru nad komornikami sądowymi.
5.	RCL	art. 1 pkt 7 projektu	Wyjaśnienia w uzasadnieniu wymaga <i>ratio legis</i> zmian proponowanych w art. 42 § 1 Prawa o notariacie (art. 1 pkt 7 projektu). Zastąpienie wyrazów „przez wyznaczone osoby” sędziami, referendarzami sądowymi oraz prokuratorami delegowanymi do Ministerstwa Sprawiedliwości, jak się wydaje, zawęży krąg osób, które Minister Sprawiedliwości może upoważnić do wykonywania nadzoru nad notariuszami i organami samorządu notarialnego. Projektowana zmiana nie została jednak omówiona w uzasadnieniu, trudno zatem ocenić, jaka będzie różnica między dotychczasowym stanem prawnym a projektowanym, co wymaga uzupełnienia. Wyjaśnienia wymaga relacja między projektowanym przepisem a przepisem art. 43 § 1 Prawa o notariacie, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości może zatrudnić notariusza, za jego zgodą, w Ministerstwie Sprawiedliwości, sądzie apelacyjnym lub sądzie okręgowym do wykonywania czynności nadzoru nad działalnością notariuszy i organami samorządu notarialnego.	Uwaga zasadna. Powrócono do poprzedniego brzmienia przepisu art. 42 § 1 ustawy – Prawo o notariacie (dokonując korekty w zakresie nieaktualnego określenia „sąd wojewódzki”) Aktualnie art. 42 § 1 otrzymuje brzmienie: „§ 1. Nadzór nad działalnością notariuszy i organami samorządu notarialnego sprawuje Minister Sprawiedliwości osobiście, za pośrednictwem prezesów sądów apelacyjnych lub prezesów sądów okręgowych albo przez wyznaczone osoby.”
6.		art. 1 pkt 9	W odniesieniu do art. 1 pkt 9 Projektu przewidującego zmianę	Uwaga częściowo zasadna

	MRiT	projektu	<p>art. 49 § 2 ustawy - Prawo o notariacie, wskazać należy, że treść tego przepisu jest niespójna z proponowanym brzmieniem art. 1 § 1 ustawy – Prawo o notariacie. Zgodnie z projektowanym art. 49 § 2 ustawy - Prawo o notariacie Skarb Państwa jest odpowiedzialny solidarnie z notariuszem za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych związanych z rozpoznawaniem wniosku o wpis do księgi wieczystej lub wydawaniem notarialnych nakazów zapłaty. Tymczasem, stosownie do projektowanego art. 1 § 1 pkt 2 ustawy - Prawo o notariacie, zadania te stanowią „czynności z zakresu ochrony prawnej” wymienione w projektowanym art. 79 pkt 1d i pkt 5a ustawy - Prawo o notariacie, a nie „czynności notarialne”, o których mowa w art. 1 § 1 pkt 1 ustawy - Prawo o notariacie. Przepis art. 1 § 1 w proponowanym przez Projektodawcę brzmieniu wprowadza wyraźny podział dokonywanych przez notariusza czynności na „czynności notarialne” oraz „czynności z zakresu ochrony prawnej”.</p> <p>Stosownie do powyższego, proponuję dostosowanie brzmienia art. 49 § 2 ustawy – Prawo o notariacie do pozostałych przepisów projektowanej ustawy poprzez nadanie mu następującego brzmienia: „Skarb Państwa jest odpowiedzialny solidarnie z notariuszem za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności z zakresu ochrony prawnej związanych z rozpoznawaniem wniosku o wpis do księgi wieczystej lub wydawaniem notarialnych nakazów zapłaty”.</p>	<p>Ze względu na treść uwagi dokonano zmiany w pkt 1 pkt 1 projektu, w ten sposób, że art. 1 § 1 pkt 2 ustawy - Prawo o notariacie po projektowanych zmianach będzie brzmiał: Notariusz jest powołany do: dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.</p> <p>Podstawą ustrojową notariatu jest realizacja funkcji prewencyjnej polegającej na zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jednocześnie funkcja notariusza jako strażnika praworządności w państwie sprawia, że nie jest on ani organem rozstrzygającym, gdyż nie rozstrzyga sporu o prawo, ani nie sprawuje wymiaru sprawiedliwości. Nie jest on też typowym organem pomocy prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego, gdyż nie reprezentuje żadnej ze stron, lecz równoważy ich interesy i zapewnia</p>
--	-------------	-----------------	---	--

				<p>zgodność dokonywanych czynności z prawem. Notariusz jest organem ochrony prawnej pełniącym funkcję publiczną poza strukturą organów państwa w ramach decentralizacji zadań demokratycznego państwa prawnego (M. Setkowicz [w:] red. A.J. Szereda <i>Notariat. Czynności Notarialne</i>. Legalis)</p> <p>W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości - wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi aktualnie: ”dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.</p>
7.	RCL	art. 1 pkt 19 projektu	<p>- art. 1 pkt 19 projektu przewiduje powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, zwanego dalej „Rzecznikiem”, którego rolą ma być prowadzenie dochodzenia dyscyplinarnego, występowanie w roli oskarżyciela przed sądami dyscyplinarnymi w sprawach, w których złoży on wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, oraz będzie mógł</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego.</p> <p>Wprowadzenie do ustawy - Prawo</p>

		<p>występować na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego, w tym składać środki zaskarżenia. W myśl projektu Rzecznik ma być powoływany przez Ministra Sprawiedliwości na 5-letnią kadencję, ma składać Ministrowi Sprawiedliwości każdego roku sprawozdanie ze swojej działalności, a w przypadku gdy Minister Sprawiedliwości odrzuci sprawozdanie, będzie można Rzecznika odwołać przed upływem kadencji. Kandydaci na Rzecznika mają być co prawda przedstawiani przez Krajową Radę Notarialną, jednak projekt nie określa szczegółowo procedury powołania nowego Rzecznika – nie wiadomo, czy odwołany rzecznik ma pełnić funkcję do czasu wyboru następcy, w jakim terminie Krajowa Rada Notarialna ma przedstawić kandydatów i co dzieje się z dochodzeniami prowadzonymi przez odwołanego Rzecznika. W tym zakresie projekt wymaga zatem uzupełnienia,</p> <p>- niezależnie od powyższego wątpliwości budzi pozycja Rzecznika w strukturach samorządu notarialnego działającego zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP. Na podstawie tego przepisu samorząd zawodowy sprawuje pieczę nad należytych wykonywaniem zawodów zaufania publicznego w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Tymczasem Rzecznik ma działać w strukturach samorządu notarialnego, ale będzie powoływany i odwoływany przez Ministra Sprawiedliwości, co może zostać uznane za ingerencję w niezależność samorządu notarialnego gwarantowaną przez Konstytucję RP. Jednocześnie odnotować należy, że w uzasadnieniu nie zawarto informacji wskazujących na nieprawidłowości w funkcjonowaniu samorządu (brak przykładów wykazujących błędy w funkcjonowaniu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy). Podane w uzasadnieniu przykłady wskazują jedynie, że występują nieprawidłowości. Nie opisano jednak, że organy samorządu notarialnego nie reagują na nie bądź, że</p>	<p>o notariacie instytucji rzecznika dyscyplinarnego stanowi wyraz poszerzenia i wzmocnienia instrumentów nadzoru nad notariuszami przez przyznanie rzecznikowi dyscyplinarnemu samodzielnych kompetencji w ramach nadzoru samorządowego. Z przyznanym rzecznikowi dyscyplinarnemu uprawnień powinien on korzystać w szczególności przed podjęciem decyzji o wszczęciu z urzędu dochodzenia dyscyplinarnego, w celu zweryfikowania informacji mogących stanowić podstawę powzięcia podejrzenia popełnienia przez notariusza przewinienia dyscyplinarnego. Nie ma jednak przeszkód, aby rzecznik dyscyplinarny korzystał ze swoich uprawnień nadzorczych niezależnie od przebiegu postępowania dyscyplinarnego. Celem podejmowania takich czynności może być również weryfikacja działań innych organów nadzoru administracyjnego. (Analogicznie w zakresie dot. rzecznika dyscyplinarnego komorników <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych.</p>
--	--	--	--

		<p>reagują niewłaściwie. Wobec powyższego nie jest dostatecznie uzasadniona koncepcja funkcjonowania w samorządzie notarialnym Rzecznika w proponowanej w projekcie formule. Nie można jednoznacznie wskazać, które z jego zdań przyczynią się do usprawnienia postępowań dyscyplinarnych. Należy również w uzasadnieniu omówić różnice, jakie występować będą między dochodzeniem dyscyplinarnym prowadzonym przez Rzecznika a wstępnym wyjaśnieniem okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu i złożeniem wyjaśnień przez obwinionego, o których mowa w art. 58 Prawa o notariacie. Wydaje się, że w obu przypadkach podejmowane będą te same czynności, co uzasadnia pytanie o sens funkcjonowania obok siebie dwóch podobnych procedur. Wyjaśnienia wymaga także, czy nadzór sprawowany przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie art. 42 ust. 1 Prawa o notariacie jest niewystarczający. Jeśli istnieją jakieś przeszkody w sprawowaniu tego nadzoru, to oczywiście prawodawca może uregulować wiele kwestii związanych z nadzorem nad wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, niemniej jednak zasadniczo nie przez wnikanie w struktury samorządu zawodowego, ale przez formy zewnętrznego nadzoru. W wyroku z 1 grudnia 2009 r., K 4/08, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „wypełnianie przez samorząd zawodowy funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji, nie może być pozostawione nieskrępowanemu prawem uznaniu korporacji samorządowych i ich organów. Oznacza to, że uregulowania wewnątrzkorporacyjne muszą być zgodne z regulacjami konstytucyjnymi i ustawowymi (zob. wyrok TK z 18 lutego 2004 r., sygn. P 21/02, OTK ZU nr 2/A/2004, poz. 9), a nad realizacją tego wymogu powinny czuwać w koniecznym zakresie stosowne organy państwowe”. Rzecznik nie jest</p>	<p>Komentarz [w:] <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2021, komentarz do art. 189 Ustawy o komornikach sądowych).</p> <p>W zakresie odnoszącym się do 5-letniej kadencji Rzecznika Dyscyplinarnego i jego Zastępców należy zauważyć, że w związku z wykonywaniem przez ten podmiot nadzoru oraz ewentualnym prowadzeniem postępowań dyscyplinarnych, w fazie przedsądowej konieczne było jego uniezależnienie od pozostałych organów samorządu oraz zapewnienie ciągłości prowadzonych postępowań. Faktycznie, jak wskazano w piśmie RCL, kadencje członków organów samorządu notarialnego – w tym Krajowej Rady Notarialnej, która wybiera Rzecznika Dyscyplinarnego trwają 3 lata. Należy jednak zauważyć, że zróżnicowanie kadencji podmiotów biorących udział w wyborach organów państwa, czy też samorządów (w tym zawodowych), to zjawisko powszechne. Dla przykładu Prezes</p>
--	--	---	---

			organem państwowym, a zatem nie wpisuje się w dopuszczalną przez Trybunał Konstytucyjny ingerencję państwa w kwestie związane z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego. Uzasadnienie nie wyjaśnia również powodów określenia 5-letniej kadencji dla Rzecznika i jego Zastępców, podczas gdy kadencja organów samorządu notarialnego oraz członków sądów dyscyplinarnych trwa trzy lata.	NIK wybierany jest na kadencję 6-letnią, podczas gdy Sejm, powoływany jest na 4 lata.
8.	RCL	art. 1 pkt 20 projektu	Wątpliwości systemowe budzi przekazanie uprawnień do rozpatrywania wniosków o wpis w księdze wieczystej, które stanowią kompetencję sądów powszechnych, prywatnym przedsiębiorcom, jakimi są notariusze. Projektowany przepis art. 79 pkt 1d Prawa o notariacie (art. 1 pkt 20 projektu) do czynności dokonywanych przez notariusza zalicza rozpoznawanie określonych w tym przepisie wniosków o wpis do księgi wieczystej. Projekt nie przesądza jednak, czy wnioski składane u notariusza mają być wnioskami składanymi na urzędowym formularzu, o którym mowa w art. 626 ² Kodeksu postępowania cywilnego. Wątpliwości w tym zakresie nie rozwiewają zmiany proponowane w art. 3 i art. 4 projektu, które nowelizują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z późn. zm.). Zgodnie z propozycją zawartą w art. 4 pkt 1 projektu rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych wyłącza wzmianka o wniosku, w tym wniosku o wpis złożonym notariuszowi. Dodane do art. 8 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece wtrącenie odnoszące się do wniosku o wpis złożonego notariuszowi sugeruje, że wniosek składany notariuszowi będzie nieco innym wnioskiem niż ten określony w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Ponadto projekt nie rozstrzyga, jak ma przebiegać procedura związana z dokonywaniem przez notariusza wpisu do księgi wieczystej. Nie wiadomo, czy	Uwaga niezasadna. Ujęcie notariusza, jako prywatnego przedsiębiorcy, a dodatkowo niedostrzeżenie misji i funkcji, obniża walor tego zawodu. Dziwi potrzeba tak dalece rozwiniętego formalizmu i żądanie od obywatela nadmiarowych czynności. Strona czynności ma mieć prawo wyboru sposobu przeprowadzenia czynności. Warunki techniczne dokonywania wpisów mają zostać uregulowane rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 58 ³ ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Datę prawomocności wpisu będzie można określić przy zastosowaniu wykładni <i>analogia legis</i> uprawomocnienia wpisów dokonywanych przez referendarzy sądowych. Kolizja wniosków jest rozwiązana

		<p>przysługiwać będzie odwołanie od dokonanego przez notariusza wpisu, czy do procedury postępowania z rozpoznawaniem wniosków zastosowanie znajdą przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące postępowań wieczystoksięgowych, a jeśli tak, to które przepisy. Dla przykładu, zgodnie z art. 626¹ Kodeksu postępowania cywilnego sprawy w postępowaniu wieczystoksięgowym rozpoznawane są na posiedzeniu niejawnym. Natomiast w myśl art. 511¹ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu wieczystoksięgowym wniosek podlegający opłacie stałej, który nie został należycie opłacony przewodniczący, zwraca bez wezwania do uiszczenia tej opłaty. Z kolei art. 626¹⁰ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że apelację od wpisu wnosi się w terminie dwóch tygodni od doręczenia zawiadomienia o wpisie. Wyjaśnienia wymaga zatem, jak przebiegać ma postępowanie dotyczące rozpoznawania wniosku o wpis do księgi wieczystej prowadzone przez notariusza. Czynność ta, w przeciwieństwie do pozostałych czynności dokonywanych przez notariuszy, nie została opisana szczegółowo w Prawie o notariacie. Wskazane powyżej wątpliwości uzasadniają twierdzenie, że skorzystanie z możliwości wniesienia wniosku o wpis do księgi wieczystej do notariusza jest mniej korzystne dla uczestnika postępowania niż wniesienie wniosku do sądu, gdyż postępowanie przed notariuszem jest nieprecyzyjne i nie gwarantuje należytej ochrony uczestnikom postępowania wieczystoksięgowego. Wpis do księgi wieczystej dokonany przez notariusza nie jest też prawomocny i brak jest regulacji, z których wynikać będzie, czy kiedykolwiek uzyska prawomocność. Mając na uwadze przedstawione wątpliwości, należy wskazać, że kwestie związane z nowym uprawnieniem notariuszy polegającym na rozpoznawaniu wniosków o wpis do księgi wieczystej wymagają dalszej pogłębionej analizy, ponieważ w wersji</p>	<p>przy pomocy dotychczas obowiązujących zasad dotyczących pierwszeństwa wpisu (art. 20 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).</p> <p>Zawiadomienie o dokonaniu czynności uregulowane zostało w art. 79 pkt 1 e (art. 1 pkt 21 projektu o następującym brzmieniu: „1e) zawiadamia o dokonanym wpisie wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu;”).</p>
--	--	--	--

			zawartej w projekcie są niepełne, niespójne z systemem prawa cywilnego i procedury cywilnej oraz pozostawiają poza zakresem regulacji wiele istotnych kwestii, które wymagają dopracowania. Nie jest chociażby rozstrzygnięte, w jaki sposób należy postępować w sytuacji, gdy wniosek o wpis do księgi wieczystej zostanie złożony przez jednego wnioskodawcę u notariusza, a jednocześnie inny wnioskodawca złoży analogiczny wniosek do sądu. Nie jest także rozwiązana kwestia zawiadamiania wnioskodawcy o dokonaniu czynności, co ma istotne znaczenie dla wnioskodawcy, chociażby na możliwość złożenia skargi, którą można złożyć w terminie tygodnia od chwili, gdy wnioskodawca dowiedział się o dokonaniu czynności. Należy podkreślić, że notariusze wraz z nowymi kompetencjami otrzymają dostęp do systemu teleinformatycznego, w którym prowadzone są księgi wieczyste, za funkcjonowanie których odpowiedzialność ponosi państwo. Notariusze nie będą tylko odbiorcami danych zawartych w tym systemie teleinformatycznym, ale przede wszystkim będą mieć wpływ na ich treść.	
9.	MF	art. 1 pkt 20 projektu	Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z późn. zm.), prowadzenie ksiąg wieczystych należy do właściwości sądów rejonowych, a powierzenie czynności w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych, stanowiących czynności orzecznicze, notariuszom (podmiotom prywatnym) może budzić wątpliwości systemowe i wpływać na bezpieczeństwo obrotu prawnego, szczególnie w sytuacji, gdy weryfikacji/kontroli prawidłowości czynności notarialnej będzie dokonywał podmiot, który sam sporządził dany akt. Dodawane w art. 79 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192, z późn. zm.) pkt 1d i 1e (art. 1 pkt 20 lit. a projektu) wymagają wyjaśnień. Uzasadnienie jasno	Uwaga częściowo zasadna Notariuszom powierzono wykonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej – analogicznie (choć w węższym zakresie) do uprawnień, jakie posiadają referendarze. Argument, wskazujący na wątpliwości natury systemowej i jakoby powierzenie notariuszom czynności natury orzeczniczej nie może jednak zostać uznany za zasadny – chociażby

			<p>wskazuje, że przewiduje się ograniczenie uprawnień notariuszy w pierwszym okresie zmian tylko do „wpisów w księgach wieczystych własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz wpisaniem hipoteki obciążającej odrębną własność lokalu”. Jest to niespójne z projektowanymi przepisami, które wskazują, np. że notariusz będzie uprawniony do wpisu każdego rodzaju ograniczonych praw rzeczowych - nie tylko hipoteki. W tym zakresie uzasadnienie i projekt wymagają stosownej zmiany w zależności od przyjętego ostatecznego zakresu uprawnień notariuszy.</p>	<p>wobec faktu, iż aktualnie notariusze wykonują chociażby czynności z zakresu ochrony prawnej (APD, umowny - zgodny podział majątku), które nie stoją w sprzeczności z czynnościami dokonywanymi przez sądy (sprawy o stwierdzenie nabycia spadku, sprawy o podział majątku wspólnego czy też zniesienie współwłasności).</p> <p>Mając na względzie treść zgłoszonej uwagi, doprecyzowano brzmienie przepisu art. 79 1d), z którego wynika, w jakim zakresie notariusz rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej:</p> <p>„1d) rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące ustanowienia i obciążenia odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, jak również rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące przyłączenia i odłączenia nieruchomości lub ich części, związane z ustanowieniem odrębnej własności lokali, wraz z ujawnieniem w księgach wieczystych ograniczonych praw</p>
--	--	--	---	---

				rzeczowych, ograniczeń w rozporządzaniu oraz innych praw i roszczeń;”
10.	MRiT	art. 1 pkt 20 projektu	<p>W projektowanym przepisie art. 79 pkt 1d ustawy - Prawo o notariacie przewiduje się powierzenie notariuszowi nowej czynności - rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej dotyczący ustanowienia i obciążenia odrębnej własności lokalu prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, jak również rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej dotyczący ustanowienia odrębnej własności lokali przyłączenia i odłączenia nieruchomości lub ich części wraz z ujawnieniem w księgach wieczystych ograniczonych praw rzeczowych, ograniczeń w rozporządzaniu oraz innych praw i roszczeń. W przepisie tym nie wskazano rodzaju lokalu, którego dotyczy wniosek o wpis w księdze wieczystej. Podobnie, w uzasadnieniu Projektu nie wyszczególniono rodzaju lokali, w odniesieniu do których możliwe będzie dokonywanie przez notariuszy wpisów] w księgach wieczystych, podkreślając, że projektowana ustawa przyznaje notariuszom uprawnienie do dokonywania wpisów w księgach wieczystych własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz wpisaniem hipoteki obciążającej odrębną własność lokalu, w tym w szczególności w związku z zakładaniem nowych ksiąg wieczystych, gdy zbywcą jest przedsiębiorca.</p> <p>Tymczasem, w projektowanym art. 626⁸ § 12 ustawy - Kodeks postępowania cywilnego odniesiono się do czynności wpisu przez notariusza odrębnej własności lokalu mieszkalnego oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych,</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Na skutek uwzględnienia uwagi dokonano zmiany projektowanego art. 3 ustawy - w ten sposób, że zmianie ulegnie art. 626⁸ § 12 k.p.c. aktualne brzmienie „§ 12. Wpisu odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje również notariusz sporządzający akt notarialny dotyczący tego prawa Z uwagi na fakt, że w obrocie często dokonuje się transakcji powiązanych, np. łącznej sprzedaży lokalu mieszkalnego, garażu, miejsca postojowego w hali garażowej, czy też komórki lokatorskiej, a nie zawsze są one objęte jedną księgą wieczystą prowadzoną dla lokalu mieszkalnego i praw przynależnych, celowym było rozważenie rozszerzenia zakresu projektowanych regulacji na</p>

			<p>za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wobec powyższego, zasadne byłoby ujednolicenie ww. regulacji poprzez wyraźne ograniczenie czynności wyłącznie do lokali mieszkalnych albo wskazanie o stosowaniu tej regulacji do wszystkich lokali, bez względu na ich funkcję.</p> <p>Ponadto, zwrócono uwagę, iż zgodnie z obowiązującym przepisem art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048) w razie wyodrębnienia własności lokali właścicielowi lokalu przysługuje udział w nieruchomości wspólnej jako prawo związane z własnością lokali, natomiast nieruchomość wspólną stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali (współwłasność przymusowa). Mając na uwadze powyższe, proponuję rozważenie wyraźnego wskazania w Projekcie, iż notariusz jest również uprawniony do dokonywania wpisów w księgach wieczystych dotyczących nieruchomości (gruntów), z których wyodrębnia się własność lokali.</p>	<p>wszystkie lokale, a także, celem uniknięcia wątpliwości, wskazania, że notariusz jest również uprawniony do dokonywania wpisów w księgach wieczystych dotyczących nieruchomości (gruntów), z których wyodrębnia się własność lokali.</p>
11.	MRiT	art. 1 pkt 20 projektu	<p>Stosownie do projektowanego art. 79 pkt 1e ustawy - Prawo o notariacie po rozpoznaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej notariusz powiadamia strony czynności oraz bank, na rzecz którego została wpisana hipoteka o dokonany wpisie wraz z pouczeniem o przysługującym środku zaskarżenia. Wskazane byłoby zastąpienie w ww. artykule pojęcia „bank” pojęciem uniwersalnym „wierzyciel”, którym posługują się przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z późn. zm.). Ponadto, ani z przepisów Projektu, ani z jego uzasadnienia nie wynika bezpośrednio, że jedynie bank może być wierzycielem hipotecznym w przypadku dokonywania przez notariusza wpisu hipoteki - ograniczonego prawa rzeczowego.</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Na skutek uwzględnienia uwagi zmieniono projektowany art. 79 pkt 1e. Aktualne brzmienie przepisu: „1e) zawiadamia o dokonany wpisie wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu”</p>

12.	RCL	art. 1 pkt 21 projektu	<p>Dostrzec należy także brak uwzględnienia nowej instytucji zawieszenia notariusza w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości w procedurze ubiegania się o uzyskanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 79a Prawa o notariacie (art. 1 pkt 21 projektu) każdy notariusz, który prowadzi kancelarię przez 3 lata, jeśli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć wniosek o wydanie takiego zaświadczenia. Z kolei Minister Sprawiedliwości obligatoryjnie wydaje stosowne zaświadczenie, o ile spełnione są przesłanki prowadzenia przez 3 lata kancelarii i braku prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej. Zawieszenie notariusza w wykonywaniu czynności zawodowych nie stanowi przeszkody w ubieganiu się o zaświadczenie wydawane przez Ministra Sprawiedliwości i uzyskaniu takiego zaświadczenia, co wydaje się niedopatrzeniem, ponieważ zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych notariusz nie będzie mógł w okresie obowiązywania zawieszenia wykonywać żadnych czynności, a więc także nie będzie mógł dokonywać wpisów w księdze wieczystej, jak również nie będzie wydawał notarialnych nakazów zapłaty.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W trakcie zawieszenia notariusz nie może wykonywać czynności zawodowych (analogicznie do art. 68 ustawy – Prawo o notariacie – zawieszenie w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny).</p>
13.	RCL	art. 1 pkt 21 projektu	<p>Projektowany art. 79a § 1 Prawa o notariacie (art. 1 pkt 21 projektu) stanowi, że notariusz prowadzący kancelarię przez trzy lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć do Ministra Sprawiedliwości wniosek o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Jako uzasadnienie tego rozwiązania wskazano, że notariusze nie są obecnie</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia</p>

		<p>w trakcie aplikacji przygotowujący do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych. Przyjęto zatem założenie, że po trzech latach prowadzenia kancelarii notariusz zdobędzie odpowiednie doświadczenie. Należy jednakże zauważyć, że notariuszem może zostać powołany przez Ministra Sprawiedliwości ten, kto spełnia wymagania 9 określone w art. 11 i art. 12 Prawa o notariacie. Z chwilą powołania i uruchomienia kancelarii notariusz uzyskuje prawo do wykonywania zawodu bez ograniczeń. Wyznaczenie trzyletniej karencji prowadzi do zróżnicowania sytuacji notariuszy, którzy spełniają merytoryczne i ustawowe przesłanki do należytego wykonywania zawodu notariusza, co może zostać uznane za naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Podkreślenia wymaga, że projekt nie przewiduje konieczności odbycia przez notariuszy dodatkowego szkolenia służącego zdobyciu wiedzy na temat dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych czy wydawaniu notarialnych nakazów zapłaty, uznając arbitralnie, że w tym wypadku wystarczające będzie jedynie kryterium stażowe. Jednocześnie w uzasadnieniu podkreślono, że referendarze sądowi przechodzą odpowiednie szkolenie zawodowe w zakresie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych, a ich kompetencje są weryfikowane przed objęciem stanowiska. Takie zróżnicowanie w przyznaniu prawa do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych wymaga szerszego omówienia w uzasadnieniu. Zauważa się także, że zgodnie z art. 51 ust. 1 Prawa o notariacie karami dyscyplinarnymi są: upomnienie, nagana, kara pieniężna do wysokości pięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, nie niższa od połowy tego wynagrodzenia albo pozbawienie prawa prowadzenia kancelarii. W katalogu kar tylko jedna kara</p>	<p>zawodowego funkcjonują w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy). W OSR wskazano również na konieczność przeszkolenia notariuszy. Istotne będą również wyniki wizytacji działalności notariuszy, w szczególności pierwszej – przeprowadzanej w terminie 6 miesięcy po uruchomieniu kancelarii notarialnej oraz kolejnej po upływie dwóch lat (art. 44 § 2a PoN)</p>
--	--	---	---

			pociąga za sobą brak możliwości wykonywania zawodu, czyli kara pozbawienia prawa prowadzenia kancelarii. Konieczne jest zatem wskazanie racjonalnych przesłanek uzasadniających związek między orzeczeniem każdej kary dyscyplinarnej z równoczesnym pozbawieniem możliwości dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych czy wydawania notarialnych nakazów zapłaty.	
14.	RCL	art. 1 pkt 22 projektu	Zgodnie z propozycją zawartą w art. 1 pkt 22 projektu dotyczącą art. 105a § 1 Prawa o notariacie notarialny nakaz zapłaty wydawany przez notariusza będzie mógł obejmować roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych. Z uzasadnienia wynika, że wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzane notarialnym nakazem zapłaty została ograniczona do wysokości odpowiadającej właściwości rzeczowej sądu rejonowego. Podkreślenia wymaga, że do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów został skierowany projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD156), który zakłada, że sądy rejonowe będą właściwe w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu wynosić będzie do 100 tysięcy złotych (w pierwotnym przedłożeniu – do 150 tysięcy 10 złotych). Wyjaśnienia wymaga zatem, czy w odniesieniu do notarialnego nakazu zapłaty zasadą ma być wartość świadczenia określona kwotowo, bez związku z właściwością rzeczową sądów rejonowych, czy też wartość świadczenia uprawniająca do wydawania notarialnego nakazu zapłaty ma odpowiadać właściwości rzeczowej sądów rejonowych.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Przewidywany czas wejścia w życie ustawy jest inny aniżeli ewentualne inne regulacje zmieniające wartość przedmiotu sporu w k.p.c. Dodatkowo należy zauważyć, że intencją projektodawcy nie jest powiązanie wskazanego limitu z właściwością rzeczową sądów rejonowych, lecz umożliwienie notariuszom wydawania nakazów zapłaty w odniesieniu do spraw, co do zasady, nieskomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym.</p>
15.	RCL	art. 1 pkt 22 projektu	Notarialny nakaz zapłaty budzi także wątpliwości natury systemowej. Nie jest jasne, jaki status będzie miał notarialny nakaz zapłaty. Prawomocny sądowy nakaz zapłaty, stosownie do art. 366 w zw. z art. 4802 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Notarialny	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty, jest regulacją <i>sui generis</i>, bez precedensu w</p>

			<p>nakaz zapłaty nie będzie miał tego waloru, co rodzi pytanie o zasadność wprowadzania do systemu prawnego dualizmu w zakresie nakazów zapłaty. Poważnym uchybieniem jest także brak informacji dotyczących treści wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, o którym mowa w projektowanym art. 105b § 1 Prawa o notariacie. Zakres danych osobowych, które należy zawrzeć we wniosku, stanowi materię ustawową. Samo określenie wzoru wniosku w akcie wykonawczym w odniesieniu do danych osobowych jest niewystarczające. W tym zakresie projekt wymaga uzupełnienia.</p>	<p>dotychczasowym ustawodawstwie. Projektowane przepisy stanowią odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, odrębną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego.</p> <p>Uwzględniając częściowo uwagę uzupełniono projektowany przepis art. 105b § 1 ustawy – Prawo o notariacie, który po zmianie brzmi:</p> <p>„Art. 105b. § 1. Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty zawiera: imię i nazwisko wnioskodawcy lub inne oznaczenia w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, adres do doręczeń wnioskodawcy, numery identyfikacyjne wnioskodawcy, jak również imię i nazwisko osoby zobowiązanej lub inne oznaczenia w przypadku osoby zobowiązanej niebędącej osobą fizyczną oraz o ile to możliwe numery identyfikacyjne osoby zobowiązanej. Wniosek składa się na urzędowym formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 105k.”</p>
--	--	--	---	--

16.	RCL	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Projektowany art. 105e Prawa o notariacie przewiduje, że odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, komornika sądowego, osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej lub przez pracowników kancelarii notarialnej. Projektowana regulacja jest niepełna, gdyż nie określa, czy do doręczenia zastosowanie znajdą normy właściwe dla doręczeń zastępczych, czy będą dokonywane za potwierdzeniem odbioru, czy zastosowanie znajdzie awizowanie, czy doręczenia będą mogły się odbywać w niedziele i święta, a także w dni wolne od pracy. Wątpliwości budzi również przewidziana w projekcie możliwość dokonywania doręczeń za pośrednictwem komornika sądowego. Zgodnie z art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o komornikach komornik osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, ale tylko na zlecenie sądu albo na wniosek powoda zobowiązanego przez sąd na podstawie art. 1391 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. A zatem doręczanie notarialnych nakazów zapłaty jest poza kompetencjami komornika. Nie jest zrozumiała także treść projektowanego art. 105d § 1 Prawa o notariacie, zgodnie z którą w razie nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej notarialny nakaz zapłaty nakaz ten traci moc. Instytucja nieodebrania przesyłki nie jest znana na gruncie przepisów proceduralnych, a jej nieokreśloność będzie powodować nagminne nieodbieranie przesyłek przez osoby zobowiązane. Z kolei w myśl projektowanego art. 105g § 3 Prawa o notariacie notariusz będzie wzywać do uzupełnienia braków formalnych sprzeciwu w terminie tygodniowym pod rygorem odmowy stwierdzenia</p>	<p>Uwaga zasadna – w zakresie potrzeby doprecyzowania kwestii związanych z doręczeniami. W związku z tym proponuje się następujące brzmienie projektowanego art. 105e ustawy – Prawo o notariacie:</p> <p>„Art. 105e. § 1. Odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896), komornika sądowego, osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej lub przez pracowników kancelarii notarialnej. Osobie prawnej, jak również organizacji, która nie ma osobowości prawnej, doręczeń dokonuje się członkowi organu lub osobie uprawnionej do jej reprezentowania albo do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism. Osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty doręcza się odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem wniosku o jego wydanie, odpisami załączników do wniosku oraz</p>
-----	-----	------------------------	---	--

			<p>utrąty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Nie wyjaśniono jednak, w jakiej formie następować będzie wezwanie i jaki tryb doręczeń będzie miał tu zastosowanie, co powoduje, że projektowana norma jest niekompletna. Zagadnienia dotyczące wprowadzenia do systemu notarialnego nakazu zapłaty wymagają zatem dalszej pogłębionej analizy.</p>	<p>pouczeniu o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu oraz skutkach jego niewniesienia.</p> <p>§ 2. Przepis § 1 stosuje się do innych doręczeń dokonywanych przez notariusza na podstawie przepisów niniejszego rozdziału.”</p> <p>Projekt obejmuje również przepis dot. zmiany ustawy z dnia o komornikach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168) uzupełniający art. 3 ust. 4, poprzez dodanie pkt 4 brzmieniu: „4) na zlecenie notariusza osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi notarialny nakaz zapłaty oraz inne pisma sporządzone przez notariusza na podstawie rozdziału 7a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177), za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje.”.</p>
17.	MRiT	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Wątpliwości budzi i wyjaśnienia wymaga, czy notarialny nakaz zapłaty, o którym mowa w art. 1 pkt 22) Projektu, od którego</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p>

			<p>skutecznie nie wniesiono sprzeciwu wywołuje skutki, określone w art. 199 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, który stanowi, iż sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Do kwestii tej nie odniesiono się w przepisach Projektu ani nie została ona wprost omówiona i przesądzona w uzasadnieniu Projektu, gdzie podano, że „rolą notariusza nie będzie rozstrzyganie sporu o charakterze cywilnym, a jedynie potwierdzenie istnienia niekwestionowanego przez dłużnika roszczenia pieniężnego i umożliwienie wierzycielowi uzyskanie tytułu egzekucyjnego, bez konieczności kierowania pozwu do sądu.” Ponadto, w Projekcie brak jest odniesienia się do sytuacji wydania notarialnego nakazu zapłaty i orzeczenia sądowego w odniesieniu do tego samego roszczenia i skutków jakie może to wywołać.</p>	<p>Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty, jest regulacją <i>sui generis</i>, bez precedensu w dotychczasowym ustawodawstwie. Projektowane przepisy stanowić będą podstawę wydania nakazu zapłaty, odrębną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego.</p> <p>Projekt w pełni zabezpiecza prawa dłużników przed dwukrotnym egzekwowaniem tej samej należności. Ryzyko wielokrotnego egzekwowania tej samej należności istnieje również w odniesieniu do nakazów zapłaty wydawanych przez sądy, przypadki takie były ujawniane również przez media. Projekt, po doprecyzowaniu zakłada, że wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty wraz z klauzulą „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje</p>
--	--	--	--	---

				pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. (projektowany art. projektowany art. 105b § 2 pkt 4).
18.	MRiT	art. 2 projektu	W art. 2 Projektu, odnoszącym się do projektowanego przepisu art. 2 § 2b ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, wymieniono akty prawne, w których przyznano notariuszom nowe uprawnienia do dokonywania czynności z zakresu ochrony prawnej. W przepisie tym nie wskazano ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, chociaż zmiany proponowane w tej ustawie przewidują możliwość wykonywania przez notariuszy czynności w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych, możliwość wykonywania przez notariuszy i pracowników kancelarii notarialnej czynności związanych z przechowywaniem ksiąg wieczystych oraz możliwość rozpoznawania przez notariuszy wniosków o dokonanie wpisu w księdze wieczystej. W związku z powyższym, projektowany przepis art. 2 § 2b ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych wymaga uzupełnienia o odesłanie do ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>W związku z powyższym doprecyzowano Art. 4 pkt 2 projektu, który zmienia brzmienie art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece:</p> <p>„Art. 23. Prowadzenie ksiąg wieczystych należy do właściwości sądów rejonowych. Czynności w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych mogą wykonywać referendarze sądowi oraz w przypadkach określonych w ustawie notariusze.” oraz w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b o brzmieniu:</p> <p>„§ 2b. W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej</p>

				wykonują również notariusze.”.
19.	RCL	art. 2 projektu	<p>Propozycja zawarta w art. 2 projektu polegająca na dodaniu do art. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych przepisu § 2b wskazującego, że w zakresie określonym w Prawie o notariacie oraz Kodeksie postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują notariusze, może zostać uznana za wyłączającą we wskazanym zakresie udział sądów, co pozostaje w sprzeczności z założeniami wyrażonymi w uzasadnieniu, że to strony będą decydować, czy wybrać drogę sądową czy skorzystać z usług notariusza. Niezależnie od powyższego regulacja zawarta w projektowanym przepisie pozostaje bez związku z materią ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, a co za tym idzie, należy od niej odstąpić.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>W art. 6 projektu, w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z 2021 r. poz. 1080 i 1236 oraz z 2022 r. poz. 655) w art. 2 dodano po § 2a - § 2b w brzmieniu: w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b o brzmieniu: „§ 2b. W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują również notariusze.”. Nowelizacja w zaproponowanym brzmieniu pozwala na wykluczenie wątpliwości, co do podmiotów uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu ochrony prawnej.</p>
20.	RCL	art. 3 projektu	<p>W art. 3 projektu wprowadza się zmiany do części pierwszej księgi drugiej tytułu II działu III rozdziału 6 Postępowanie wieczystoksięgowe Kodeksu postępowania cywilnego przez określenie, że wpis w księdze wieczystej podpisany m.in. przez</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uzupełniono projekt poprzez dodanie art. 3 pkt 2) projektowanej</p>

			<p>notariusza uważa się za dokonany z chwilą jego zapisania w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych. Na gruncie Kodeksu postępowania cywilnego nie ma jednak żadnego materialnego przepisu, który określałby zasadę, że wykonywanie czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym zostało powierzone notariuszom. Projekt nie przewiduje zmian w art. 509¹ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, który stanowi, że czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy. Kwestia ta wymaga dalszej analizy.</p>	<p>ustawy, która art. 509¹ k.p.c. nadaje brzmienie: „Art. 509¹. Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy lub notariusz.”;</p>
21.	RCL	art. 4 projektu	<p>Nowe brzmienie art. 23 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (nadawane przez art. 4 projektu) budzi wątpliwości z perspektywy spójności systemu prowadzenia ksiąg wieczystych. Regułą jest, że prowadzenie ksiąg wieczystych należy do właściwości sądu rejonowego. Czynności dokonywane przez referendarza są także czynnościami dokonywanymi przez sąd i podlegają sądowej kontroli. Gwarancji takiej nie mają czynności dokonywane przez notariusza. Notariusz nie ma też uprawnień do współpracy z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych związanych z postępowaniem wieczystoksięgowym. Wyjaśnienia wymaga zatem, czy notariusze będą dawać należyłą gwarancję wykonywania czynności związanych z dokonywaniem wpisów do ksiąg wieczystych.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Przepis art. 509¹ § 1 k.p.c. został uzupełniony (art. 3 pkt 2 projektu). art. 509¹ otrzymuje brzmienie: „Art. 509¹. Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy lub notariusz.”;</p> <p>Czynności notariusza w zakresie wpisów do ksiąg wieczystych również będą podlegały (analogicznie do czynności notariuszy) kontroli sądu. Na wpis dokonany przez notariusza będzie przysługiwała skarga do sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Po wniesieniu skargi sąd będzie rozpoznawał sprawę jako sąd pierwszej instancji,</p>

				<p>lecz dla zachowania zasady pewności obrotu postanowiono, że – analogicznie jak ma to miejsce w przypadku skargi na wpis referendarza sądowego – do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd, wpis będzie pozostawał w mocy. Wymogi formalne skargi, poprzez odwołanie do przepisu art. 398²⁴ k.p.c., uregulowane zostały analogicznie do wymogów formalnych zażalenia.</p>
22.	RCL	art. 5 projektu (przepisy przejściowe)	<p>Przepisy przejściowe projektu należy uzupełnić o regulację wskazującą, że zawieszenie notariusza w wykonywaniu czynności zawodowych, o którym mowa w projektowanym art. 15a Prawa o notariacie, będzie miało zastosowanie jedynie do postępowań wszczętych przeciwko notariuszowi po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. Wyjaśnienia wymaga również, czy nie należy zawrzeć norm intertemporalnych w odniesieniu do podwyższenia kryterium wieku dla osoby ubiegającej się o powołanie.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Do tej pory brak było możliwości zawieszenia notariusza w czynnościach zawodowych. Intencją przepisu jest umożliwienie Ministrowi Sprawiedliwości skutecznego wykonywania nadzoru, stąd też powinien mieć on zastosowanie w każdym przypadku, w którym zostaną spełnione przesłanki zawieszenia przewidziane w projektowanym art. 15a ustawy – Prawo o notariacie.</p> <p>Zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej przyznane</p>

				<p>notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy dokonanie wpisu do księgi wieczystej nie powinno być utożsamiane z kompetencją sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielenia ochrony prawnej i uwzględnia istniejące już rozwiązania w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku. W związku z powyższym podniesiono także do 28 lat minimalny wiek, w którym będzie można się ubiegać o powołanie na stanowisko notariusza. W aktualnym stanie prawnym kryterium wieku dostępu do zawodów prawniczych funkcjonuje w odniesieniu do prokuratorów (ukończone 26 lat - 75 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze), sędziów (ukończone 29 lat - art. 61 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych) oraz komorników (ukończone 28 lat - art. 11 ust. 1 pkt 11 ustawy o komornikach</p>
--	--	--	--	---

				<p>sądowych). Wymóg wieku nie obowiązuje w odniesieniu do ubiegania się o wpis na listę adwokatów, radców prawnych lub doradców prawnych. Zauważyć przy tym należy, że wymóg wieku został obniżony w stosunku do wymogu ukończenia 30 lat stawianego przedwojennym kandydatom na notariuszy (art. 7 pkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o notariacie).</p> <p>Również, co do kwestii podniesienia wieku osoby ubiegającej się o powołanie na stanowisko notariusza, należy zauważyć, że wg danych MS w ciągu 3 ostatnich lat o powołanie na stanowisko notariusza nie ubiegała się osoba w wieku poniżej 28 lat.</p>
23.	RCL	Uzasadnienie projektu	<p>Projekt zawiera szereg propozycji zmian w Prawie o notariacie, które polegają na zmianie spójników w wyliczeniach, a które nie zostały omówione w uzasadnieniu, jak np. art. 1 pkt 8, 13 projektu, co wymaga wyjaśnienia lub modyfikacji. Ponieważ nie jest znany cel tych zmian, ich ocena nie jest możliwa. Warto jednak zauważyć, że zmiana zawarta przykładowo w art. 1 pkt 13 projektu (art. 58 Prawa o notariacie) powoduje, że</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Uwzględniono, co do art. 1 pkt 8 projektu oraz, co do art. 1 pkt 13 projektu</p> <p>Art. 1 pkt 8) projektu po zmianie:</p>

			<p>wskazane w tym przepisie podmioty będą musiały działać łącznie, a nie jak dotychczas dzięki zastosowaniu alternatywy rozłącznej „lub” – łącznie albo każdy z osobna.</p>	<p>„8) w art. 44 § 2b otrzymuje brzmienie: „§ 2b. W wypadku uzyskania przez notariusza ujemnej oceny w wyniku wizytacji, o której mowa w § 2a zdanie pierwsze, Minister Sprawiedliwości zleca radzie właściwej izby notarialnej przeprowadzenie kolejnej wizytacji, określając termin jej przeprowadzenia. Minister Sprawiedliwości może odstąpić od zlecenia wizytacji, jeżeli charakter stwierdzonych nieprawidłowości stanowi rażącą lub oczywistą obrazę przepisów prawa.”;</p> <p>Art. 1 pkt 13) projektu po zmianie: „Art. 58. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu lub jego Zastępcy po przeprowadzeniu dochodzenia, Minister Sprawiedliwości oraz rada właściwej izby notarialnej po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu i złożeniu wyjaśnień przez obwinionego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.”;</p>
--	--	--	---	---

24.	RCL	Uzasadnienie projektu	Uzasadnienie nie omawia zagadnień dotyczących taksy notarialnej za rozpatrywanie wniosków o wpis do księgi wieczystej i za wydanie notarialnego nakazu zapłaty. Stawki taksy notarialnej określa Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych i po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej. Przy opracowaniu tak dużej reformy notariatu właściwe byłoby określenie, przynajmniej w przybliżeniu, jakie stawki taksy notarialnej będą przysługiwać za dokonanie nowych czynności notarialnych.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Taksa notarialna regulowana jest w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz.U. z 2020 poz. 1473), uwaga odnosi się do procesu tworzenia prawa a nie do treści projektu ustawy.</p>
25.	MF	OSR	Zgodnie z przedstawionymi informacjami w OSR w pkt 6 w pozycji „Źródła finansowania”, projektowana regulacja będzie generowała dodatkowe koszty dla budżetu państwa. W związku z powyższym ww. pozycja wymaga uzupełnienia o wskazanie części budżetowej, z jakiej będą finansowane planowane wydatki, z jednoczesną adnotacją, że nastąpi to w ramach limitu wydatków danej części budżetowej i nie będzie stanowiło podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki budżetowe. Proponuję zatem pkt 6 OSR uzupełnić o fragment w brzmieniu: „Wszelkie wydatki związane z projektowanymi zmianami zostaną sfinansowane w ramach części 15 – Sądy powszechne oraz w ramach limitu części 37 – Sprawiedliwość, a także w ramach posiadanych etatów i nie będą stanowiły podstawy do planowania i ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel w roku wejścia w życie ustawy oraz w latach kolejnych.”. Dodatkowo, biorąc pod uwagę przewidywane zwiększenie wydatków dla budżetu państwa, co wynika z OSR pkt 6, należałoby w treści projektu ustawy, zgodnie z art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn.	<p>Uwaga zasadna</p> <p>OSR uzupełniono, w szczególności o informacje na temat źródeł finansowania (pkt 6 OSR), w szczególności wskazano z jakiej części budżetowej będą finansowane poszczególne planowane wydatki.</p>

			zm.), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, określić maksymalny limit tych wydatków dla budżetu państwa określony kwotowo, na okres 10 lat wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy, a także wskazać mechanizmy korygujące i właściwy organ monitorujący wykorzystanie limitu wydatków.	
26.	MF	OSR	<p>Zgodnie z informacjami zawartymi w OSR planowane są także dodatkowe 4 etaty Oddziału Informatycznego w Elblągu oraz 14 etatów w Ministerstwie Sprawiedliwości w celu zapewnienia rozbudowy systemu oraz jego utrzymania (zapewnienia bieżącej eksploatacji, bezpieczeństwa i nadawania dostępów oraz obsługi zgłoszeń dodatkowych użytkowników systemu). Brakuje natomiast danych dotyczących obciążenia pracą nowych etatów. Ponadto, biorąc pod uwagę, iż zainteresowanie notariuszy projektowanymi rozwiązaniami może być niewielkie, nie powinno się na tym etapie zakładać zapotrzebowania na tworzenie nowych etatów do obsługi systemu. Planując wprowadzenie nowych przepisów, generujących wzrost wydatków, projektodawca musi mieć jednak na uwadze obowiązujące regulacje w zakresie Stabilizującej Reguły Wydatkowej określonej w art. 112aa ustawy o finansach publicznych i tym samym kwestię braku aktualnie dostępnej przestrzeni finansowej dla inicjowania nowych przedsięwzięć obciążających budżet państwa. W szczególności dotyczy to wydatków na wynagrodzenia, których skutki przechodzą na kolejne lata i tym samym stale zwiększają udział wydatków budżetu państwa koniecznych do zrealizowania w pierwszej kolejności. Dlatego też, wydatki w kolejnych latach (w tym przypadku na lata 2023-2031) powinny zostać zrealizowane w ramach środków pozostających w dyspozycji poszczególnych dysponentów części budżetowych (poprzez np. wzmożenie</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Dodatkowe etaty są niezbędne w celu zapewnienie rozbudowy systemu, jego utrzymania - zapewnienia bieżącej eksploatacji, bezpieczeństwa i nadawania dostępów oraz obsługi zgłoszeń dodatkowych użytkowników systemu.</p> <p>W systemie Ksiąg Wieczystych zacznę pracować dodatkowo bardzo duża liczba nowych użytkowników. Użytkownicy muszą mieć zapewnione wsparcie na I linii oraz na II linii wsparcia. Ponadto konieczne będzie doskonalenie modelu funkcjonowania KW. Aktualnie obsługą zajmuje się z 3½ etatu pracowników służby cywilnej, z czego 1½ etatu przypada na bieżącą eksploatację oraz 2 etaty na utrzymanie systemu. Realizacja przedsięwzięcia, na skalę, jaka wynika z projektowanej ustawy,</p>

			<p>efektywności posiadanych zasobów finansowych i kadrowych), bez konieczności ich zwiększania. Wobec powyższego OSR wymaga zmian w powyższym zakresie - wejście w życie projektu nie powinno generować dodatkowych kosztów dla budżetu państwa. Jest to tym bardziej zasadne, że konsekwencją zmian ma być zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych Wydziałów Ksiąg Wieczystych. Wszelkie potrzeby etatowe należy ocenić negatywnie również z uwagi na ogłoszone przez Rząd pod koniec listopada 2021 r. działania w ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej, która zakłada, m.in. oszczędności w administracji poprzez zwiększenie efektywności wydatków publicznych. Tym samym propozycje zawarte w przedmiotowym projekcie w powyższym zakresie nie wpisują się w rozwiązania proponowane przez Rząd mające na celu pozyskanie oszczędności w administracji.</p>	<p>wskazanymi wyżej zasobami, nie jest możliwa do osiągnięcia.</p> <p>MS nie dysponuje środkami zarezerwowanymi w budżecie państwa na finansowanie dodatkowych etatów zarówno w roku wejścia w życie ustawy jak i w kolejnych latach.</p>
27.	MF	OSR	<p>Dodatkowo w związku z fragmentem OSR, iż „Istotny wpływ na ogólny wolumen spraw rozpatrywanych w 2019 roku w sądach powszechnych miały sprawy wnoszone do wydziałów ksiąg wieczystych w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów”, należy zauważyć, że nowe etaty referendarskie i urzędnicze miały zostać utworzone w sądach powszechnych w wyniku tych zmian ustawowych.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Obecny stan etatyzacji wydziałów ksiąg wieczystych jest niewystarczający – o czy świadczy fakt, iż w 2019 roku wpłynęło 2 mln 605 tys. spraw dotyczących przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów, z czego do tej pory „załatwiono” jedynie 1 mln 583 tys.</p>
28.	MF	OSR	<p>W tabeli w pkt 6 OSR przedstawiono dochody dla poszczególnych pozycji, w tym dla budżetu państwa. Wyjaśnienia wymaga, z jakiego tytułu będą one uzyskiwane. Z dalszej części OSR („Dodatkowe informacje”) wynika, że</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>W pkt 6 OSR odniesiono się do kwestii podniesionych w uwadze -</p>

			<p>hipotetycznie wprowadzenie zmian w zakresie notarialnych czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz notarialnych nakazów zapłaty spowoduje uszczerbek dochodów budżetu państwa, a tym samym ewentualny wzrost dochodów notariuszy. Zatem, w przypadku zmniejszenia dochodów dla budżetu państwa, należałoby by te kwoty wykazać ze znakiem minus. W tabeli pkt 6 wymagane byłoby zatem określenie wszystkich skutków wpływu tych zmian, tj. zwiększenie dochodów (jeżeli nastąpi), jak również uwzględnienie wysokości ubytku dochodów budżetu państwa z tytułu braku wpływu z określonych opłat, w tym przypadku szacunkowych, jeżeli nie jest możliwe ich precyzyjne wyliczenie. Dodatkowo w części 6 OSR - Wpływ na sektor finansów publicznych, wskazano, iż w wyniku wejścia w życie projektowanej ustawy – w skali 10 lat - nastąpi zwiększenie dochodów JST o 1,19 mln zł i w takiej samej wysokości – wzrost wydatków. Pomimo dość obszernego opisu pod tabelą, nie odniesiono się do wskazanego w samej tabeli wpływu projektowanych regulacji na budżety jednostek samorządu terytorialnego, nie wyjaśniono, z czego miałby wynikać przewidywany wzrost dochodów i wydatków JST. Brak wyjaśnień w tym zakresie tym bardziej budzi wątpliwości, że w części 4 OSR - Podmioty, na które oddziałuje projekt, nie zostały wymienione jednostki samorządu terytorialnego.</p>	<p>w szczególności przedstawiono strukturę planowanych dochodów i wydatków budżetu państwa wraz ze skutkami, jakie mogą nastąpić w okresie kolejnych 10 lat.</p>
29.	MF	OSR	<p>Wejście w życie przepisów ustawy planowane jest, zgodnie z art. 6 projektu, po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia (z wyjątkiem przepisu art. 105j projektu). Należałoby więc przeanalizować, czy nie należy zmodyfikować zarówno wysokości kwoty dochodów, jak i wydatków zawartych w tabeli pkt 6 OSR, z uwagi na fakt, że ustawa nie będzie obowiązywała cały rok budżetowy, a najprawdopodobniej wejdzie w życie dopiero na jesieni 2023 roku.</p>	<p>Uwaga zasadna Uwzględniono przy sporządzeniu tabeli w pkt 6 OSR.</p>

30.	KPRM	OSR	<p>Niezbędne jest omówienie przesłanek i skutków podniesienia minimalnego wieku notariusza (pkt 1,2,4). W szczególności powinna zostać wskazana liczba osób w wieku 26-28 lat, która w ostatnich latach uzyskała powołanie na notariusza oraz skutki podwyższenia bariery wejścia do zawodu.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Biorąc pod uwagę typowy przebieg procesu edukacji poprzedzający dostęp do zawodu notariusza, w tym ukończenie pięcioletnich studiów prawniczych (w wieku 24 lat) oraz 3,5 letniej aplikacji notarialnej, można przyjąć, że z reguły najniższy wiek powołania na stanowisko notariusza wynosi 27,5 lat. Nie można przy tym wykluczyć jednostkowych przypadków wcześniejszego ukończenia ścieżki edukacyjnej w przypadku osób, które rozpoczęły edukację w wieku 6 a nie 7 lat.</p> <p>Z corocznych sprawozdań i oceny stanu notariatu opracowywanych przez Krajową Radę Notarialną na podstawie art. 40 § 2 ustawy – Prawo o notariacie wynika, że w latach 2012-2021 powołanych zostało na stanowisko notariusza 2159 osób, a notariuszy funkcjonujących w wieku do 30 lat łącznie przez te lata było 1041. W sprawozdaniach Krajowej Rady Notarialnej nie występuje przedział wiekowy notariuszy 26-28 lat, a najniższy przedział wiekowy to notariusze w wieku do 30 lat.</p>
-----	-------------	------------	--	---

				Badania akt postępowań o powołanie na stanowisko notariusza i wyznaczenie siedziby kancelarii notarialnej, za okres ostatnich 3 lat, pozwoliły na ustalenie, że na stanowisko notariusza nie została powołana osoba w wieku poniżej 28 lat.
31.	KPRM	OSR	Rekomendowane jest przedstawienie skutków dla obywateli i przedsiębiorców proponowanych uprawnień nadzorczych Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami, w szczególności możliwości zawieszenia w czynnościach (pkt 7 OSR).	Uwaga zasadna Uwzględniona - <i>vide</i> pkt 7 OSR
32.	KPRM	OSR	Rekomendowane jest rozszerzenie omówienia wpływu proponowanej regulacji na obywateli i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie czasu oraz kosztów uzyskania wpisu w księgach wieczystych (pkt 7 OSR).	Uwaga zasadna uwzględniona <i>vide</i> pkt 7 OSR
33.	KPRM	OSR	Konieczne jest oszacowanie skali wpływu proponowanych zmian na notariuszy oraz ich samorząd zawodowy, zarówno w zakresie nadzoru nad ich działalnością przez Ministra Sprawiedliwości, zakresu, kosztów i czasochłonności nowych zadań, kosztów dostosowania (pkt 7 OSR) oraz obciążeń regulacyjnych związanych z uzyskaniem oraz korzystaniem z uprawnień do dokonywania wpisów w księgach wieczystych (pkt 8 OSR). Wskazane powinny zostać m.in. koszty obsługi Rzecznika Dyscypliny Notariatu i jego zastępców, dostosowania systemów informatycznych w kancelariach notarialnych, zwiększone zapotrzebowanie na powierzchnię w związku z koniecznością obsługi korespondencji akt oraz ich	Uwaga niezasadna Oszacowanie danych, o których mowa w uwadze możliwe jest jedynie we współpracy z Krajową Radą Notarialną, która nie przedstawiła wyliczenia we wskazanym zakresie.

			archiwizacją.	
34.	KPRM	OSR	Rekomendowane jest uzasadnienie faktycznego skrócenia czasu konsultacji publicznych poniżej długości wymaganej przez §129 Regulaminu pracy Rady Ministrów (pkt 5 OSR).	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Uzupełniono pkt 5 OSR, Wskazując na wagę zagadnień objętych nowelizacją oraz pilną potrzebę wprowadzenia projektowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane długim oczekiwaniem na wpis hipoteki do księgi wieczystej i związane z tym podwyższenie oprocentowania kredytów bankowych, należało skrócić czas konsultacji publicznych.</p>